

Padomi runātājiem

Scenāriji par to, kā un kādu progrogrammatūru lietot

Autors: Kārlis Kalviškis

Pēdējie labojumi: 06.03.2026

Licence: CC BY-SA

Satura rādītājs

Vispārīgi norādījumi.....	3
Pieņemtie apzīmējumi rindkopām.....	3
Pieņemtie apzīmējumi atsevišķiem vārdiem.....	3
Izmantotā programmatūra uzskates materiālu sagatavošanai.....	4
Izmantotie datu avoti.....	4
Projektors kā paplašināta darbvirsma.....	5
«Microsoft Windows» vide.....	5
PDF datņu rādīšana izmantojot «Okular».....	5

Vispārīgi norādījumi

Pieņemtie apzīmējumi rindkopām

Šāds izskatās parasts aprakstošs teksts.

☛ Šādi apzīmē izmantojamās datus.

📄 Šādi apzīmē izmantojamo programmatūru. Failu pārvaldnieki, vienkārši teksta redaktori, termināļi un tamlīdzīga programmatūra šajā sarakstā netiek iekļauti.

Šāds izskatās runājamais teksts.

☞ Šāds izskatās veicamās darbības apraksts.

➤ Šāda izskatās komandrindā rakstāma komanda.

Pieņemtie apzīmējumi atsevišķiem vārdiem

Īpaši uzverama vieta tekstā. Uzsvērumš jāņem vērā veidojot titrus un aprakstus.	Šis vārds ir uzvērts.
Uzraksti svešvalodā.	Šis ir <i>vārds</i> citā valodā.
Programmatūras nosaukumi.	Šis ir « <i>programmatūras</i> » nosaukums.
Failu vārdi.	Šis „ <i>vārds</i> ” ir fails.
Programmatūras izvēlnes.	Šis [vārds] ir izvēlne.
Klaviatūras taustiņi.	Šo vārd raksta ar klaviatūru.
Komandrindas parametri iekļauti tekstā.	Šis vārds ir komanda.

Izmantotā programmatūra uzskates materiālu sagatavošanai.

Uzskates materiāli pamatā tiek sagatavoti *Linux* distribūcijas «*Fedora*» «*Xfce*» vidē. Daži, izņēmuma gadījumā, tiek gatavoti «*Microsoft Windows 10 LTSC*» vidē. Dokumentācijas sagatavošanai tiek izmantots «*Libre Office*». Ekrāna ierakstam tiek izmantota «*OBS Studio*». Klaviatūras un peles darbības *Linux* vidē tiek vizualizētas ar «*kmcaster*». Tālākai video, audio un tekstu apstrādei tiek izmantots «*Audacity*», «*Avidemux*», «*ffmpeg*», «*Aegisub*», «*Geny*», kā arī paša autora veidoti *bash* un *perl* skripti.

Izmantotie datu avoti

- —

Projektors kā paplašināta darbvirsma

«Microsoft Windows» vide

PDF datņu rādīšana izmantojot «Okular»

Vadot nodarbības vai uzstājoties konferences, ir vairāki iemesli, kāpēc projektors būtu jālieto kā paplašināta darbvirsma, pie tam tā, lai šāds izkārtojums saglabātos visu pasākuma laiku.

Pirmām kārtām jau tāpēc, lai uz datora monitora varētu turēt piezīmes, par to, kas jāredz un jāstāsta.

Otrkārt arī no svara ir tas, ka auditorijā esošajiem cilvēkiem nav jāredz, kā tiek meklētas datnes.

Uz datora iespējam turēt atvērtu citiem neradāmu informāciju, piemēram, savu pastu.

Ja notiek pasākuma ieraksts un/vai straumēšana, tad slēgalēšanās starp „otrs ekrāns kā paplašināta darbvirsma” un „otrs ekrāns kā pirmā ekrāna kopija”, ir nepieļaujama.

Kad demonstrācijai tiek izmantotas prezentāciju veidošanas domātās programmas, kā, piemēram, «*LibreOffice Impress*» vai «*Microsoft Powerpoint*», ir pierasts, ka runātājs uz datora ekrāna var redzēt savas piezīmes vai arī sagatavotā materiāla kopskatu.

Zālē esošie redz tikai to, kas viņiem paredzēts.

Savu uzstāšanos iespējams sagatavot arī *PDF* formāta datni.

Visbiežāk, kā piedāvātā programma *PDF* datņu skatīšanai, ir, sliktāka gadījumā, «*Microsoft Edge*», labāka – «*Adobe Acrobat Reader*».

Neatradu iespēju, ka ar šīm programmām iespējams panākt ko līdzīgi, kā ar «*Impress*» vai «*PowerPoint*».

Palaižot pilnekrāna režīmu, tiek rādīts uz tā paša ekrānu, kurā bija redzams atvērtais dokuments.

Tad nu nākas pārvilkt atvērto dokumentu uz blakus ekrānu, kas atrodas runātajam aiz muguras vai arī kā neliels priekšskatījuma ekrāns pie griestiem.

Lietojot «Okular» *PDF* dokumentu rādīšanai, iespēja izmantot paplašināto darba virsmu ir lietotajam daudz draudzīgāka.

Sākotnēji, neveicot nekādus pielāgojumus, uzstāšanās režīma lapas tiek rādītas tajā pašā ekrānā, kur tās bija atvērtas.

Lai labāk varētu izmantot paplašināto darbvirsmu, jāveic izmaiņas programmatūras iestatījumos.

Pie [Presentation] iespējams izvēlēties, ka otrais monitors ir ieteicamais rādīšanas monitors.

Pārslēdzoties prezentācijas režīmā, pilnā ekrāna lapu tagad rāda projektors.

Var ielikt ķeksi, lai katrreiz nerādītu mazo paskaidrojuma ekrānu, kā iziet no prezentācijas režīma.

Šajā piemēra izmantotais *PDF* ir sagatavots ar «LibreOffice Impress», kas ļauj izveidot gana labu satura rādītāju.

Papildus piezīmju vietā varētu izmantot anotācijas.

Šajā dokumentā tādu nav.

Jebkuram *PDF* būs redzami sīkattēli.

Iespējams, ka pārtraukt prezentāciju, ja tā tiek radīta uz otra ekrāna, nepametot datora ekrānu, nav tik ērta, ka gribētos.

Prezentāciju var aizvērt, tāpat, kā aizver jebkuru logu, piemēram, ar [Alt]_[↩] sameklējot vajadzīgo logu, nelaižot vaļa [Alt] taustiņu ar krustiņu aizver prezentācijas logu.

Protams, var vienkārši aizvērt doto dokumentu vai pat pašu «Okular» programmu.

Paldies par uzmanību, cerams, ka bija noderīgi!